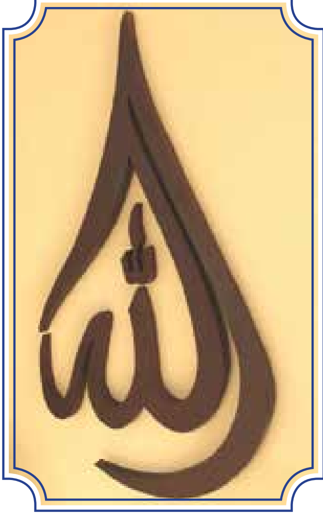
HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Dinin hayatımız üzerindeki etkilerini arkadaşlarınızla konuşunuz.
2. İman, tevhit, kutsal kitap, ahiret hayatı, kader kavramlarını sözlükten araştırınız.
3. İslam'ın temel inanç esasları ile ilgili üç ayet ve üç hadis bulunuz.
4. "İman kalp ile tasdik, dil ile ikrardır." sözü sizin için ne ifade ediyor? Açıklayınız.
5. Peygamberlerin yol göstericiliği hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.



Allah (c.c.) lafzı



İnanan insan Rabbine dua eder.

1. İNSAN VE DİN

Allah Teâlâ, içinde yaşadığımız kâinatı mükemmel bir düzende yaratmıştır. Gökleri, yeri ve içindekileri kusursuz olarak düzenlemiştir. Dünyamızı dağlar, ovalar, ormanlar, vadiler, nehirler ve denizlerle donatmıştır. Biz içinde yaşadığımız dünyamızı canlı cansız birçok varlık ile paylaşmaktayız. Bunlar arasında sadece insan, çevresine hâkim olan ve ona şekil veren, onu değiştiren, kendine uygun hâle getiren yegane canlıdır. İnsanın bütün bunları yapması aklı ve iradesi ile olmaktadır. Aklını kullanan insan bir şeyleri nasıl yapacağını planlar. Bu plan ve düşüncesini hayata geçirmek için kararını verir böylece iradesini kullanarak düşüncelerini, istek ve arzularını gerçekleştirir.

Yüce Allah, insana değer vermiş ve onu diğer canlılarda olmayan üstün özelliklere sahip bir varlık olarak yaratmıştır. Bu yüzden insan "Eşrefi mahlukattır." Diğer bir ifadeyle yaratılmışların en şereflisidir. Rabbimiz bu hakikati şöyle ifade buyurmuştur: **"Biz gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık."**[1] Başka bir ayette ise **"Biz hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık."**[2]

İnsanın diğer canlılardan üstün kılınması onun, yeryüzünün halifesi olması sebebiyledir. Rabbimiz bu hakikati şu şekilde ifade buyurmuştur: **"Sizi yeryüzünün halifeleri kılan, size verdiği (nimetler) hususunda sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur..."**[3] Yüce Allah insanı üstün kıldığı gibi yerdeki ve

1. *Tîn suresi, 4. ayet.*
2. *İsrâ suresi, 70. ayet.*
3. *En'âm suresi, 165. ayet.*

gökteki herşeyi de onun hizmetine vermiştir.[4]

Sahip olduğu akıl ve irade nimetlerini doğru ve yerinde kullanan insan, çevresini ıslah ve imar ederek kültür ve medeniyetler kurmuş, yaratılışıyla uyum içerisinde hareket etmiştir. Bazen de bu iki nimeti yanlış ve kötü şekilde kullanmış çevresini yakıp yıkmış, telafisi zor zararlar vermiştir.

Canlılar içinde insan akıl ve irade sahibidir. Aklını kullanan insan hayatını kolaylaştıracak alet ve makinalar yapmakta böylece çevresine hakim olmaktadır. Birlikte yaşadığı insanlarla ilişkilerinde iyiyi kötüyü, faydalıyı zararlıyı ayırt etmek için aklını kullanmakta ve iradesini kullanarak bunlar arasında tercihler yapmaktadır. Yaptığı bu tercihlerin iyi ve güzel neticelerinden istifade ettiği gibi kötü ve çirkin sonuçlarına da katlanır. Rabbimiz bu hususu şu şekilde ifade etmiştir: **“Biz insana eğri ve doğru iki yolu da göstermedik mi?”**[5] Bir başka ayette de şöyle buyurmuştur: **“De ki, (artık) Hak (yol) Rabbinizden (gelmiştir). Artık dileyen inansın, dileyen de inkar etsin. Şüphesiz biz zalimlere duvarları kendilerini çepeçevre kuşatacak bir ateş hazırladık...**”[6]


Elektriği göremeyiz fakat var olduğunu biliriz.

İnsan beden ve ruhtan meydana gelmiştir. Bedenimiz maddi yönümüzü ruhumuz ise manevi yönümüzü oluşturur. Bizi diğer varlıklardan ayıran ve bedenimize değer kazandıran şey ruhumuzdur. Ruhumuz soyut bir varlıktır. Bu yüzden elle tutamaz gözle göremeyiz. Ruhumuzla bedenimiz arasındaki ilişkiyi elektrik ile lamba arasındaki ilişkiye benzetebiliriz. Elektriği göremeyiz fakat lamba yanınca var olduğunu anlarız. Nasıl ki lamba elektriksiz yanmazsa bedenimiz de ruhsuz yaşayamaz.


Canlılar Allah’ın (c.c.) varlığının delillerindendir.

Beden ve ruhun yapıları birbirinden çok farklıdır. Bedenimizin varlığını devam ettirebilmek için onu maddi gıdalarla beslememiz gerekmektedir. Ruhumuzun varlığını devam ettirebilmek için onu manevi gıdalarla beslememiz gerekir. Ruhumuzun ihtiyacını ise Allah’a (c.c.) iman, ibadet, dua, yardımseverlik, şefkat ve merhamet gibi manevi gıdalarla karşılayabiliriz. Ruhumuzun ihtiyacı olan mutluluk ve gönül huzuruna ancak bu şekilde ulaşırız. Nitekim Allah (c.c.): **“Ben insan ve cinleri ancak bana**

4. bk. Casiye suresi, 13. ayet.
5. Beled suresi, 10. ayet.
6. Kehf suresi, 29. ayet.



ibadet etsinler diye yarattım."[7] buyurarak insanın yaratılış amacını açıklamıştır. Bu amaca ulaşan insan böylece hakiki mutluluğa erişmiş olur.

Ruhumuz ve bedenimiz bize Yüce Allah'ın bir emanetidir. Yüce Rabbimiz bizden bedenimizin sağlığını korumamızı istediği gibi, ruhumuzu da iyiliklerle besleyip kötülüklerden korumamızı istemektedir. Bu da ancak din ile mümkündür. İnsan ruhunun ihtiyaçlarını karşılamak üzere Yüce Allah İslam dinini göndermiştir.

İnsanın inanma ihtiyacı fıtratında vardır. Her insan doğuştan inanma duygusuyla dünyaya gelir. Maddi hayatımızı devam ettirebilmek için yeme-içmeye ihtiyacımız olduğu gibi manevi hayatımızı devam ettirebilmek için de inanma ve ibadet etme ihtiyacımız bulunmaktadır. Allah, insanın inanma ihtiyaçlarını karşılaması için peygamberler aracılığıyla ilahi kurallar göndermiştir. Bu ilahi kurallar bütünü dini oluşturmaktadır.

اَلدِّينُ Din kelimesi sözlükte "âdet, durum; ceza, borç, mükâfat; itaat" anlamlarına gelir. Terim olarak din, "Akıl sahibi insanları kendi hür iradeleriyle iyiye ve doğruya yönelten ve onların dünya ve ahiret mutluluğunu amaçlayan ilâhi kurallar bütünüdür." şeklinde tarif edilir. Bu kuralların başında inanç esasları, ibadetler ve ahlak ilkeleri gelmektedir.

Din akıl sahibi insanları muhatap alır. Aklı olmayan kimseler din ve hukuk tarafından muhatap kabul edilmez.

Dinin hür irade ile benimsenmesi, emir ve yasaklarının yerine getirilmesi gerekir. Dinin gayesi kişiye dünya ve ahiret mutluluğunu kazandırmaktır. İnsan kendi iradesi ile seçmediği, başkası tarafından zorlanarak yaptığı şeylerle mutlu olmaz. Özellikle dinin ibadet ve ahlak boyutu zorlama ile yerine getirilemez. Bu durumdaki kişi ancak bir dış baskı durumunda bazı davranışları yerine getirir ve bu olmadığı zaman başka türlü hareket eder. Bu yüzden insan dinin inanç, ibadet, muamelat ve ahlakla ilgili hükümlerini kendi özgür iradesi ile yerine getirmelidir.

TARTIŞALIM

"Gecenin karanlığı onu kaplayınca (İbrahim) bir yıldız gördü, 'Bu mu benim Rabbim?!' dedi. Yıldız batınca, 'Batanları sevmem.' dedi. Ay'ı doğarken görünce, 'Bu mu benim Rabbim?!' dedi. O da batınca, 'Rabb'im bana doğru yolu göstermezse elbette yoldan sapan toplumların bir ferdi olurum.' dedi. Güneş'i doğarken görünce de, 'Rabb'im budur çünkü bu daha büyük.' dedi. O da batınca şöyle dedi: Ey kavmim! Ben sizin (Allah'a) ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. Ben içtenlikle yüzümü, gökleri ve yeri yoktan var edene çevirdim ve artık ben asla Allah'a ortak koşanlardan değilim."

En'âm suresi, 76–79. ayetler.

Yukarıdaki ayetler bağlamında inanma duygusunun "fıtrî oluşu" ne demektir? Arkadaşlarınızla tartışınız.

Yüce Allah buyuruyor ki:

"O hâlde sen, yüzünü ve özünü hak din olan İslam'a çevir. Allah'ın insanları yaratırken özüne yerleştirdiği fıtrata uygun hareket et..."

Rûm suresi, 30. ayet.

* Din, ne demektir? Sözlük ve terim anlamını söyleyiniz.
* İlahi Kurallar'ın başında neler gelmektedir?
* Dinin Gayesi nedir?

7. *Zâriyât suresi, 56. ayet.*

OKUMA PARÇASI

SABUNCU HİKÂYESİ

Kasabadaki büyük küçük herkesin saygısını kazanmış Hasan Hoca, Merkez Camii'nde ikindi namazını kıldırdıktan sonra ağır adımlarla çarşının girişindeki müftülük binasına doğru ilerliyordu. Dükkanların önündeki mermerlerden yürüyor, bunların bittiği yerlerde ise mecburen çamur yola iniyordu. Elbisesine çamur sıçramasın diye dikkatlice yürürken bir taraftan da esnafla selamlaşıyor, hâl hatır soruyordu. Elektrikçi dükkânının yanına gelince Necip Usta, onu dükkânına davet etti:

— Buyurun, hocam! Bir çayımızı için. Bugün Cuma namazında ne güzel izah ettiniz. İnsanları ancak dine sarılmak kurtarır. Hem soracağım bir iki şey de var. Aceleniz yoksa lütfen buyurun!

— Müftülükte işim var; ama o kadar acele değil. Bir çayınızı içip biraz sohbet edelim.

Cami ve namazla pek arası olmayan Sabuncu Kâzım Efendi, Necip Usta'nın komşusuydu. Hocanın sesini duyunca o da elektrikçi dükkanına geldi. Necip Bey çayları söylerken, Sabuncu Kâzım Efendi söze girdi:

— Hoca! Din, insanlara huzur ve saadet getirir, diyorsun. Ama aradan geçen bunca zamana rağmen dünya hâlâ kötü insanlarla dolu. Hasan Hoca:

— Ağır ve derin bir konuya daldın, evladım, dedi. Göz ucuyla sabuncuyu süzdü. Kendinden emin bir şekilde sabuncuya dönüp az ileride kirli ve çamurlu elbisesiyle dolaşan adamı göstererek:

—Dünya, yüzyıllardır sabunu da biliyor. Sabunun kirleri, pislikleri temizleyeceği söyleniyor. Fakat dünyada hâlâ pek çok kir, pislik ve bunlarla kirlenen pek çok insan var, öyle değil mi? dedi.

Sabuncu hemen itiraz ederek:

— Öyle ama, dedi, sabun kullanıldığı zaman faydalıdır. Kendini ısrarla çamurun içine atana sabun ne yapsın!

Hasan Hoca fırsatı yakalamıştı. Taşı gediğine koymanın tam zamanıydı:

— Haklısın, dedi. Kendini çamurun içine atana sabun ne yapsın, sabuncu ne yapsın? Evladım! İşte din de böyledir. Uygulanır ve yaşanırsa dünyaya iyilik getirir. Kendini haramlara, günahlara, zulüm ve haksızlığın içine inatla atana din ne yapsın?

Komisyon, Benim Güzel Dinim, s. 20-21.

